

Andra advent

Söndagen den 7:e november kl 18:00
i Engelbrekts kyrka i Stockholm

INTROITUS

(Ps. 119:151-152, 1)

Prope es tu, Domine,
et omnes viæ tuæ veritas:
initio cognovi
de testimoniis tuis
quia in æternum tu es.

Nära är du, Herre,
och alla dina vägars sanning.
Från begynnelsen har jag känt,
av dina bud,
att du är i evighet.

Beati immaculati in via:
qui ambulant in lege Domini.

Saliga är de obefläckade på vägen,
de som vandrar i Herrens lag.

Gloria Patri et Filio
et Spiritui Sancto,
sicut erat in principio
et nunc et semper
et in sæcula sæculorum.
Amen.

Ära åt Fader och Son
och Helig Ande,
som det var av begynnelsen
och nu och alltid
och i evigheters evighet.
Amen.

KYRIE

fons bonitatis
 pater ingenite
 a quo bona cuncta
 procedunt
eleison

Kyrie

qui pati natum
 mundi pro crimine
 ipsum ut salvaret
 misisti
eleison

Kyrie

qui septiformis
 das dona pneumatis
 a quo celum terra
 replentur
eleison

Christe

unice
 dei patris genite
 quem de virgine
 nasciturum mundo mirifice
 sancti predixerunt prophete
eleison

Christe

age
 celi compos regie
 melos glorie
 cui semper astans pro numine
 angelorum decantat apex
eleison

Herre,

godhetens källa,
 ofödd Fader,
 från vilken alla goda saker
 kommer,
förbarma dig.

Herre,

du som din Enfödde (för att lida
 av världens synder
 och för att frälsa den från dem)
 sände,
förbarma dig.

Herre,

du som sjufaldiga
 gåvor av Anden ger,
 av vilka himlen och jorden
 överflödar,
förbarma dig.

Kriste,

ende
 Guds Faderns födde,
 vars av Jungfrun
 makalösa födsel till jorden
 de heliga profeterna förutsade,
förbarma dig.

Kriste,

helige,
 som besitter himlens slott
 ärans melodi
 åt dig, alltid beredda på din befallning,
 sjunger änglarnas höjd;
förbarma dig.

Christe

celitus
 assis nostris precibus
 pronis mentibus
 quem in terris devote colimus
 ad te pie Jesu clamantes
eleison

Kyrie

spiritus alme
 coheres patrinatoque
 unius usye
 consistendo
 flans ab utroque
eleison

Kyrie

qui baptizato
 in iordanis unda Christo
 effulgens specie
 columbina
 apparuisti
eleison

Kyrie

ignis divine
 pectora nostra succende
 ut digni pariter
 proclamare
 possimus semper
eleison

Kriste,

himmelske,
 bistå våra böner
 av ivriga sinnen,
 du som vi på jorden hängivet dyrkar,
 ropande till dig, fromme Jesu:
förbarma dig.

Herre,

hulda Ande,
 sammanhängande med Faderns Son,
 av samma väsen
 bestående,
 utandandes från bägge,
förbarma dig.

Herre,

som, döpt
 i Jordans våg, för Kristus
 med lysande ansikte
 framträdde
 som en duva,
förbarma dig.

Herre,

heliga eld,
 upptänd våra hjärtan,
 så att vi alltid kan
 vara lika värdiga
 att ropa ut:
förbarma dig.

(Från Codex Engelberg, c:a 1400)

GRADUALE*(Ps. 145:18, 21)*

Prope est Dominus
 omnibus invocantibus eum:
 omnibus qui invocant eum in veritate.

Herren är nära
 alla som åkallar honom,
 alla som åkallar honom i sanning.

Laudem Domini
 loquetur os meum:
 et benedicat omnis caro
 nomen sanctum eius.

Herrens lov
 skall min mun uttala,
 och allt kött välsigna
 hans heliga namn.

Prope est Dominus
 omnibus invocantibus eum:
 omnibus qui invocant eum in veritate.

Herren är nära
 alla som åkallar honom,
 alla som åkallar honom i sanning.

SANCTUS Sanctus Sanctus
dominus deus sabaoth
Pleni sunt celi et terra
gloria tua
osanna in excelsis

Helig, helig, helig,
är Herren Gud, härföraren.
Fulla är himlarna och jorden
av din ära.
Ge oss hjälp från höjderna.

Benedictus marie filius
qui venit in nomine domini
osanna in excelsis

Välsignad är Marias son
som kommer i Herrens namn.
Ge oss hjälp från höjderna.

(Jes. 6:3, Matt. 21:9. Från det tryckta Västeråsgradualet, ca 1500)

AGNUS DEI
qui tollis
peccata mundi
qui pius ac mitis es
clemens atque suavis
miserere nobis

Guds lamm,
som borttager
världens synder,
som är from och mild,
huld och ljuv,
förbarma dig över oss.

Agnus Dei
qui tollis
peccata mundi
angelicus panis
sanctorum vita perennis
miserere nobis

Guds lamm,
som borttager
världens synder,
änglars bröd,
de heligas eviga liv,
förbarma dig över oss.

Agnus Dei
qui tollis
peccata mundi
culpae indulge
virtutum munera prebe
dona nobis pacem

Guds lamm,
som borttager
världens synder,
överse med våra synder,
erbjud oss dygdernas gåvor,
ge oss frid.

(Från Codex Calixtinus, Frankrike / Spanien ca 1160)

(Ps. 25: 1-3, 5, 16, 20)

Ad te Domine
levavi animam meam.
Deus meus, in te confido,
non erubescam.
Neque irrideant me
inimici mei.

Till dig, Herre,
har jag lyft min själ.
Min Gud, på dig förtröstar jag,
jag skall inte komma på skam.
Ej heller skall de skratta åt mig,
mina fiender,

*Etenim universi qui te expectant
non confundentur.*

*ty de som väntar på dig
skall inte göra det förgäves.*

Dirige me in veritate tua,
et doce me,
quia tu es Deus salutaris meus,
et te sustinui tota die.

Led mig i din sanning,
och lär mig,
ty du är min frälsnings Gud,
hela dagen har jag stöttat dig,

*Etenim universi qui te expectant
non confundentur.*

*ty de som väntar på dig
skall inte göra det förgäves.*

Respice in me
et miserere mei, Domine.
Custodi animam meam
et eripe me.
Non confundar,
quoniam invocavi te.

Se till mig
och ha förbarmade med mig, Herre.
Bevara min själ,
och rädda mig.
Jag skall inte komma på skam,
eftersom jag har åkallat dig,

*Etenim universi qui te expectant
non confundentur.*

*ty de som väntar på dig
skall inte göra det förgäves.*

ANTIFON

Veritas de terra orta est,
et iustitia de cælo prospexit.

Sanning växer upp ur jorden,
och rättvisa blickar ned från himlen.

(Ps. 85)

Benedixisti, Domine, terram tuam:
avertisti captivitatem Jacob.

Du välsignade, Herre, din jord,
och avvärjde Jakobs fångenskap.

Remisisti iniquitatem plebis tuæ:
operuisti omnia peccata eorum.

Du förlät ditt folks missgärning,
skylde över alla deras synder.

Mitigasti omnem iram tuam:
avertisti ab ira indignationis tuæ.

Du mildrade all din vrede,
vände dig bort från din oviljas vrede.

Converte nos, Deus, salutaris noster:
et averte iram tuam a nobis.

Vänd till oss, Gud, vår frälsning,
och vänd bort din vrede från oss.

Numquid in æternum irasceris nobis?
aut extends iram tuam
a generatione et generationem?

Skall du evinnerligen vredgas på oss?
Eller utsträcka din vrede
från släktled till släktled?

Deus, tu conversus vivificabis nos:
et plebs tua lætabitur in te.

Gud, när du vänder tillbaka ger du oss liv,
och ditt folk gläds åt dig.

Ostende nobis, Domine, misericordiam
tuam: et salutare tuum da nobis.

Visa oss, Herre, din nåd,
och ge oss din frälsning.

Audiam quid loquatur in me
Dominus Deus: quoniam loquetur
pacem in plebem suam.

Jag skall höra vad han må säga till mig,
Herren Gud: ty han skall tala
om fred till sitt folk,

Et super sanctos suos:
et in eos qui convertuntur ad cor.

och till sina heliga,
och till dem som är omvända i hjärtat.

Verumtatem prope timentes
eum salutare ipsius: ut inhabitet gloria in
terra nostra.

Sannerligen, nära dem som fruktar ho-
nom är hans frälsning, för att ära skall bo
på vår jord.

Misericordia, et veritas obviaverunt sibi:
iustitia, et pax osculatæ sunt.

Barmhärtighet och sanning möter varan-
dra, rättvisa och fred kysser varandra.

Veritas de terra orta est:
et iustitia de cælo prospexit.

Sanning växer upp ur jorden,
och rättvisa blickar ned från himlen.

Etenim Dominus dabit benignitatem,
et terra nostra dabit fructum suum.

Ty Herren skall ge det goda,
och vår jord skall ge sin frukt.

BENEDICAMUS

Mater Dei plena gratia
 hostium credentium
 fidei nostre via
 errantium tu consilia
 dissipes et studia
 discrepantium
 incendium rubor non fuit
 noxium
 tu noxia cordium incendia
 purga per Filium
 qui creavit omnia.

Mater virgo pia
 omnium refugium
 mater maris nescia
 regia vernans prosa pia
 lilium convallium
 prece previa
 Filium presta propicium
 nobis in via
 ut in patria
 Regem pium
 videat in gloria fidelium ecclesia.

DOMINO.**Vi välsignar**

Guds Moder, nådefulla,
 de troendes port,
 vår tros väg;
 de villfarandes råd må du
 skingra, och iver
 hos de stridande,
 denna eld som inte gav rodnad
 utan bara var skadlig.
 Denna hjärtans skadliga eld,
 rena den genom din Son
 som skapat allt.

Moder, fromma jungfu,
 allas tillflykt,
 moder utan make,
 förnyande kunglig ätt,
 liljekonvalje,
 med en bön i förväg
 tillhands, gör Sonen försonlig
 mot oss på vår väg,
 så att, i fäderneslandet,
 den fromme Kungen
 får ses i ära av de trognas kyrka.

Herren.

Plus bele que flor
 est ce mest avis
 cele aqui mator
 tant con soie vis
 naura de mamor
 ioie ne delis
 autre mes la flor
 quest de paradis
 mere est au signour
 qui si voz amis
 et nos aretor
 veut avoir tot dis.

Quant revient & fuelle & flor
 contre la saison destre
 dex adonc me souvient damors
 qui toz iors
 ma cortois et doz este
 mult aim ses secors
 car sa volente
 malege de mes dolours
 mult me vient bien & henors
 destre a son gre.

Lautrier ioer men alai
 par 1. destor
 en 1. vergier men entrai
 pour quellir flor
 dame plesant itrovai
 cointe datour
 cuer ot gai
 si chantoit en grant esmai
 amors ai
 quen ferai
 cest la fin la fin queque
 nus die iamerai.

DEO DICAMUS GRATIAS.

Vackrare än en blomma
 är hon, det vet jag,
 hon som jag vänder mig till
 så länge jag lever.
 Jag har inte haft någon kärlek,
 glädje eller fröjd
 annan än blomman
 som är från Paradiset,
 Modern till vår Herre
 som älskar er så;
 och vill ha oss tillbaka
 alla dagar.

När de återvänder, blad & blommor,
 mot årstiden sommar,
 Gud!, då kommer jag ihåg den kärlek
 som alla dagar
 är hövisk och ljuv.
 Mycket älskar jag hennes hjälp
 eftersom hennes välvilja
 lyfter av mig mina sorger.
 Jag har fått mycket gott & ärbart
 av att vara till hennes behag.

Häromdagen gick jag
 1. omväg,
 i 1. trädgård gick jag in
 för att plocka en blomma.
 En behagfull dam fann jag,
 elegant klädd.
 Hon hade ett glatt hjärta
 men sjöng i stor affekt:
 ”Kärlek har jag,
 vad skall jag göra med den?”
 Till slut, till slut någon som
 jag kan säga att jag kommer att älska.

Vi tackar Gud.

Alma redemptoris mater

que pervia celi / porta manes
 et stella maris succurre cadenti /
 surgere qui curat populo
 tu que genuisti / natura mirante
 tuum sanctum genitorem /
 virgo prius ac posterius
 gabrielis ab ore / sumens illud ave
 peccatorum miserere

Imperayritz de la ciutat joyosa

de paradís ab tot gaug eternal
 neta de crims, de virtuts habundosa
 mayres de Dieu per obra divinal.
 Verges plasén, ab fas angelical
 axí com sotz a Dieu molt graciosa
 placaus estar als fizels piadosa
 pergant per lor al Rey celestial.

Verges ses par misericordiosa
 de vos se tany quens defenats de mal
 e no siats devas nos endenyosa
 pels falliments que fem en general.
 Mas quens cubrats ab lo manto real
 de pietat pus quen ets cupiosa
 car tots em fayts d'avol pasta fangosa
 per que'l fallir es de carn humenal.

Rosa flagran de vera benenança
 fons de merce iamays ne defallen
 Palays d'onor on se fech l'aliança
 de Dieu e d'hom per nostre salvamen.
 E fo ver Dieus es hom perfetamen
 ses defallir en alcuna substança.
 E segons hom mori senes dubtança
 e com ver Dieus levech del monimen.

Återlösarens hulda moder
 som förblir himlens öppna port
 och havets stjärna, bispring det fallna
 folket som försöker resa sig,
 du som till naturens förvåning
 födde din helga skapare.
 Jungfru före och efter
 emottagandet av "Ave":t ur Gabriels mun,
 ha förbarmande med oss syndare.

Härskarinna i den glada staden
 i paradiset som har evig lycka,
 renat från synder, överflödande av dygder;
 Guds moder genom gudomlig gärning;
 Behagfulla jungfru med änglalikt ansikte,
 således i Guds ögon den mest nådefulla:
 Var tålmodig med dina trogna fromma
 som ber genom dig till den himmelske Kungen.

Barmhärtiga jungfru utan like,
 vi litar på att du skyddar oss mot det onda,
 och att du inte ger upp när du ser
 de misstag vi gör i allmänhet,
 utan hellre täcker oss med din kungliga mantel
 av fromhet, ty den som överflödar
 av kärlek kan lyfta upp det eländiga stoftet
 som det mänskliga köttet misslyckas med.

Ros som doftar av sann godhet,
 barmhärtighetens källa som aldrig sviker,
 ärans palats där man gjorde alliansen
 mellan Gud och människa, för vår frälsning,
 och som såg Gud bli perfekt människa
 utan fel i någondera substans,
 och sedan såg människan död, utan tvivel,
 och såg Gud resa sig ur graven;

Vexell de pats corona de speranza
 port de salut be segur de tot ven
 vos merexets de tenir la balança
 on es pesat be dreytureramen.
 E pesa mayes vostre fill excellen
 mort en la crots per nostra delivrança
 quels peccats d'om en fayt en cobejança
 al be fidel confes e peniden.

Flor de les flors: dolça clement et pia
 l'angel de Dieu vesem tot corroçat
 e par que Dieus lamandat qu'ens alcia
 don ell es prest ab lestoch affilat.
 Donchos plaça vos que'l sia comandat
 qu'estoyg l'estoch e que remes nos sia
 tot fallimen tro en lo presen dia
 ens done gaug e patz e sanitat.

Estel de mar qui los perillans guia
 e'ls fay venir a bona salvetat
 si Jesu Christ obehir no volia
 ço que per vos li sera supplicat
 mostrats-li els pits don l'avets alletat
 et tot los sants ab la gran jerarquia
 de paradís qui us faran companya
 tot quan voirets vos er ben autreyat.

Fridens kär, hoppets krona,
 frälsningens hamn, all godhets källa:
 du har förtjänat att få hålla vågen
 där de rättfärdiga vägs,
 och tyngre väger din framstående son,
 död på korset för vår frälsning,
 än synderna människor gör under täckmantel
 av att vara trogna som bekänner och ångrar sig.

Blommornas blomma, ljuv, huld och from,
 som Guds ängel såg knäböja,
 och som av Gud blev befalld att gå dit
 där han står redo med ett skarpt svärd:
 Låt det behaga dig att beordra honom
 att svärdet vänds bort från oss,
 och varje felsteg, till idag,
 och att vi ges glädje och frid och hälsa.

Havets stjärna som leder oss dem som är i fara
 och låter dem komma till säker hamn:
 om Jesus Kristus inte vill lyda
 det som genom dig blir begärt,
 visa honom då bröstet som han diat,
 och alla helgon i den stora hierarkin
 i paradiset kommer att göra dig sällskap
 och bevilja dig varje önskan, och mycket mer.

(ur "Llibre Vermell", den röda boken, från klostret på berget Montserrat i Katalonien, ca 1400. Montserrat, eller Monte serrato, betyder "det sågade berget", eftersom det har en mängd spetsiga toppar, så att det ser ut som att man sågat i det, eller som att det har sågtänder. Klostret var berömt för sitt stora bibliotek av medeltida unika handskrifter, med särskilt mycket musik, som brann upp under Napoleonkriget 1811. Ett överlevande fragment av en bok bands in i röd sammet, och fick så sitt namn. Där finns tio sånger, som är avsedda för pilgrimer, och – som boken säger – som är lugnare och värdigare än de sånger som pilgrimer annars vanligtvis sjunger.)

<http://paradox.provocation.net/medeltid/index.htm>